

Əsrlərlə oxunan dastan: Azərbaycan xalqının qəhrəmanlıq salnaməsi

Azərbaycan xalqı dünya sivilizasiyasının təşəkkül tapmasında mühüm rol oynamış qədim xalqlardandır. Beş minillik dövlətçilik tarixi bu torpaqların həm zənginliyini, həm də xalqımızın qədim mədəniyyətə, dövlətçilik ənənələrinə, siyasi düşüncəyə sahib olduğunu sübut edir. Tarix boyu qurulan dövlətlər - Manna, Midiya, Atropatena, Albaniya, Sasanilər dövründəki Azərbaycan əyalətləri, Qaraqoyunlular, Ağqoyunlular, Səfəvilər və nəhayət, müasir müstəqil Azərbaycan Respublikası bu qədim irsin davamçısıdır. Bu dövlətləri igid oğulları, cəsur sərkərdələri qurub, qoruyub, inkişaf etdirib. Həmin sərkərdələrin qəhrəmanlıqları bu gün də xalqımızın yaddaşında yaşayır və yaşayacaq. Əcdadlarımızın, ata-babalarımızın qəhrəmanlıq ənənələri xalqımızın milli-mənəvi dəyərlərində zamanın bütün dövrlərində qorunub, bu gün də qorunur, sabah da qorunacaq.

VIII əsrdə ərəb xilafətinə qarşı üsyan edən Babək Xürrəmi xalq qəhrəmanıdır. O, xalqının azadlığını hər şeydən üstün tuturdu. Babəkin rəhbərlik etdiyi Xürrəmilər hərəkatı uzun illər ərəblərə qarşı mübarizə apardı. 20 ildən artıq davam edən bu müqavimət hərəkatı müstəqillik mübarizəsi, Babəkin qətiyyəti, sərkərdəlik bacarığı və döyüş taktikası ilə tarixə qızıl hərfilərlə yazıldı. "Bir gün azad yaşamaq qırx il qul kimi yaşamaqdan yaxşıdır" ifadəsi sərkərdə Babəkin Afşinə yazdığı məktubda yer alan məşhur bir aforizmdir. Bu aforizm azadlığın özünü və dəyərini ifadə edir.

Xalqımızın əfsanəyə çevrilmiş ədalət cəngavəri Koroğlu həm tarixi şəxsiyyət, həm də şifahi xalq ədəbiyyatının qəhrəmanıdır. XVI əsrdə yaşadığı güman edilən Koroğlu haqsızlığa, zülmə qarşı savaşıran, zəif, gücsüz insanların müdafiəsində dayanan bir qəhrəman kimi tanınıb. Onun başçılıq etdiyi dəstə xalqın malını, namusunu qoruyurdu. Koroğlu xalqımızın mübarizə ruhunun simvoluna çevrilib.

XIX əsrdə çar Rusiyasının bölgədə apardığı siyasət, feodal-üsul idarəsi, ölkəni xalqlar həbsxanasına çevirməsi nəticəsində kəndli təbəqəsi ağır vəziyyətə düşmüşdü. Belə bir dövrdə Qaçaq Nəbi öz torpağı, haqqı uğrunda silaha sarıldı. O, dağlara çəkilərək çar məmurlarına qarşı mübarizə aparmağa başladı. Qaçaq Nəbi xalq arasında ədaləti bərpa edən, haqsızlığa qarşı üsyan edən bir xalq qəhrəmanı kimi tarixə düşdü.

Tarixin müxtəlif dövrlərində milli dəyərlərimizi, qəhrəmanlıq ruhumuzu yaşadan görkəmli şəxsiyyətlər olub. Belə şəxsiyyətlərdən biri də Şah İsmayıl Xətairdir. O, sərkərdə idi, həm də sözlə verdiyi dəyər, milli kimliyə bağlılığı və ədaləti aşıl原因an yaradıcılığı ilə seçilir. Şah İsmayıl Xətai xalqın ruhunu, sevincini, tarixi və gələcəyi poetik gücü ilə ifadə edən, gözəl ruha malik bir şair idi. Xətəinin yaradıcılığı

şində xalq qəhrəmanlarına xüsusi yer ayrılır. Onun bu yaradıcılığı müasir düşüncədə birləşərək gənc nəsildə vətənpərvərlik ruhunu daha da gücləndirir. Xətəinin fəaliyyəti keçmişlə bu günə bağlayan mənəvi körpü kimi dəyərləndirilə bilər.

Yüzlərlə sərkərdə və qəhrəman ye-

tişdirmiş bir xalqın tarixini oxumaq, döyrəmək gənclərimizin mənəvi borcudur. Bu qəhrəmanlar xalqın yaddaşında əbədi yaşayır. Onların ideyaları bu gün də çağdaş aydınların, yazarların yaradıcılığında öz əksini tapır və gələcək nəsillərə ötürülür. Hər birimiz bu irsə sahib çıxmalı və onu qorumaqlıyıq.

Azərbaycan xalqının tarixi qəhrəmanlıq salnaməsi olduqca zəngindir. Əsrlər boyu bu torpağın övladları doğma Vətənin keşiyində dayanaraq azadlıq, müstəqillik, suverenlik və ərəzi bütövlüyü uğrunda mübarizə aparıblar, döyüşüblər, şəhid olublar. Bu qəhrəmanlıq ruhu nəsilən-nəslə ötürülərək hər bir dövrdə xalqımızın ən ali dəyərlərini yaşadı. Xüsusən də 1918-ci ildən başlayaraq, müasir

dövlətçiliyimizin qurulması və qorunması uğrunda göstərilən şücaətlər Azərbaycan xalqının mətin iradəsini və sarsılmaz birliyini bütün dünyaya nümayiş etdirib.

1918-ci il mayın 28-də elan edilən Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti - Şərqdə ilk demokratik respublika olmaqla, xalqımızın öz müqəddəratını müəyyən etmə iradəsinin bariz nümunəsi idi. Həmin dövrdə Azərbaycan Ordusunun əsası qoyuldu və milli or-

dilər. Həzi Aslanov, Mehdi Hüseynzadə, İsrail Məmmədov kimi igidlərimiz Sovet İttifaqı Qəhrəmanı adına layiq görüldülər. Onlardan tank qoşunları qvardiya general-mayoru Həzi Aslanov iki dəfə Sovet İttifaqı Qəhrəmanı adına layiq görüldü. Qəhrəmanların döyüş yolu Azərbaycan gəncləri üçün bir cəsarət məktəbi olub.

1990-cı ilin 20 Yanvar gecəsi Azərbaycan tarixində qanlı yazılan, lakin azadlıq əşşinin söndürülmə bilmədiyini sübut edən bir gündür. Həmin gecə Sovet ordusunun törətdiyi vəhşiliklərə baxmayaraq, xalqımız diz çökmədi, əksinə, milli oyanış daha da gücləndi. Xalqımızın mərd oğul və qızları əliyalın sovet cəlladlarının qarşısına çıxaraq, xalqın azadlığı uğrunda şəhid oldular.

Birinci Qarabağ müharibəsi zamanı jurnalistlər də öz peşə borcunu yerinə yetirərək şəhidlik zirvəsinə ucaldılar. Onlardan biri də Çingiz Mustafayev idi. O, 1992-ci ildə baş verən Xocalı faciəsinin dəhşətli görüntülərini lentə alaraq həqiqətləri dünyaya çatdırdı. Az sonra Naxçıvanın ətrafında şəhid olub. Onun qorxmazlığı, cəsarəti informasiya müharibəsində mühüm rol oynayıb. Şəhidlik zirvəsinə ucaldıqdan sonra ona "Azərbaycanın Milli Qəhrəmanı" adı verilib.

Vətən, torpaq uğrunda qadınlarımız da canlarından keçiblər. Belə qəhrəman qadınlarımızdan biri də Azərbaycanın şəhid olan ilk qadın jurnalisti Salatin Əsgərovadır. O, jurnalist kimi informasiya müharibəsində mübarizə apararaq, Azərbaycan həqiqətlərini süngüyə çevrilmiş qələmlə işıqlandırır. 1991-ci ildə Laçın rayonu istiqamətində erməni silahlı dəstələrinin atəşi nəticəsində şəhid olub.

Birinci Qarabağ müharibəsi zamanı tibb işçisi-həkim Gültəkin Əsgərova cəbhə bölgəsinə yollanmışdı. O, yaralıları öz köməkliliyi göstərib. 1992-ci ildə döyüş bölgəsində düşmən gülləsinə tuş gəlib və şəhid olub.

(ardı var)

ordu.az